

OBLOHA V PLAMEŇOCH

V dejinách umenia 14. storočia sa stretávame s jednou zvláštnosťou: začalo sa maľovať na červený podklad. V pozadí madon a svätcov planie červená obloha. Majster treboňského oltára namaľoval dokonca nočnú oblohu posiatu hviezdami, ale celú červenú, čo je zdanlivo nepochopiteľné. To nebol len technický trik, aby niektoré prvky na plátne vynikli. Musíme si uvedomiť, že stredovekí maliari ešte nemaľovali pozemské, ale duchovné prostredie.

Zlatý podklad malieb od 13. storočia znamenal svetlo múdrosti, duchovné zlato scholastiky, ktoré sa v čase archanjela Slnka zaskvelo v mentálnom ovzduší. Červený podklad je duchovné železo, oheň vôle, ktorý v 14. storočí vlieval do atmosféry archanjel Marsu. V druhej polovici 14. storočia bol nielen veľkým duchom času (1171-1525), ale aj menším duchom času (1341-1413) Samael. Obloha na jeden historický okamih zaiskriala čistým marsickým ohňom.

Na červený podklad maľovali po celé samaelské obdobie aj najlepší indickí maliari (gudžarátska škola). V jupiterskom období okolo roku 1500 renesanční maliari prešli k belasému pozadiu a to isté urobili aj indickí maliari. Vystriedanie duchov času tak zachytili nezávisle od seba umelci v rôznych častiach sveta.

V polovici 14. storočia stáli v ohni nielen gotické oltáre, ale celé katedrály. Rayonantná (lúčovitá) gotika z veku Slnka sa premenila na flamboyantnú (plamienkovú) gotiku. Okenné oblúky, portály, veže a stropné dekorácie sa dvojito konvexne-konkávne prehlí do tvaru plamienkov. Osmani začali so stavbou sviečkových minaretov, v Strednej Ázii vznikli cibulovité kupoly a juhovýchodnú Áziu posiali ihlicovité buddhistické dagoby. Svetová architektúra sa zašpicatila a zaostrila. Pod vysušujúcim vplyvom ducha času nadobudla formy podobné marsickým rastlinám, ktoré majú tŕne alebo obsahujú páľivé horčiny. Keby niekto časovou lupou sledoval večerný horizont stredovekých miest, videl by, ako v tom čase náhle vzplanuli.

Ohnivá symbolika prenikla módu. Najčistejším výrazom pre všetko predĺžené, zašpicatené a zaostrené je gotický henin. Zobákové topánky mali špičky dlhé až dve chodidlá, takže sa museli priväzovať retiazkou k pásu, aby sa v nich vôbec dalo chodiť. Úzka, priliehavá móda s vypchatou hrudňou a nízko položeným pásom zdôrazňovala všetko mužské. Najobľúbenejšou farbou odevu sa stala červená. Spomeňme si len na červenú, špicatú husitskú kuklu splývajúcu na pleciah v plamenných jazykoch.

Tieto formy spoľahlivým spôsobom vypovedajú o cholerickej, výbušnom temperamente vtedajších ľudí. Železo, ktorému vďaka za svoju červenkastú farbu horniny na Marse, prúdi v ľudskej krvi a reguluje oxidačno-redukčné procesy (čiže horenie) vo svaloch. Keby lekári mali možnosť zmerať teplotu ľuďom zo 14. storočia, s prekvapením by zistili, že mali trvalú miernu horúčku.

V sotvaktorom inom období boli násilie, vojny a sedliacke vzbury takým permanentným javom. Svetová populácia klesla o viac ako tretinu, okrem iného aj kvôli morovej pandémie, ktorá skosila ľudstvo okolo roku 1347. Vzorom pre cibulovité kupoly sa stala hrobka Tamerlána, „železného muža“, ktorý krátko pred rokom 1400 po celej Ázii vystaval minarety z ľudských lebiek. V Mexiku súvislá rieka krvi tiekla z ľudských obetí v aztéckych chrámoch a v Severnej Amerike polovica vyspelých kultúr zmizla bez stopy. Južná Afrika sa vyľudnila a Austrália zaplnila opevneniami. Utrpenie zbrázdilo tvár sveta pod krídlami archanjela smrti.

V polovici 14. storočia svetové myslenie takmer zaniklo. Scénu ovládli filozofickí voluntaristi a temní mystici vôle. *Voluntas est superior intellectu* – znelo heslo doby koncom 14. storočia. Vôľa bola skutočne nadradená intelektu, pretože impulzy svetového ducha prichádzali v tom čase k človeku prostredníctvom jeho vôľového a nie myšlienkového článku.

Rovnakú kvalitu času ako v 14. storočí nájdeme, ak sa vrátíme o 2500 rokov do minulosti. Aj 12. storočie pr. Kr. bolo takýmto marsicko-marsickým obdobím a podobnosť kultúrnej fyziognómie sveta v oboch obdobiach doslova udiera do očí. Bol to čas trójskej vojny. Vpády morských národov vtedy zruinovali prekvitajúce ríše Starého sveta a kultúrne spustošenie nadobudlo také rozmery, že zanikla i znalosť písma. Je to biele miesto v dejinách, ktoré sa pre riedkosť správ nazýva temným vekom staroveku. Bol to čas, kedy sa Starým svetom šírila znalosť nového kovu – železa a železných zbraní. Začala sa doba železná, vek Marsu. Na skalných reliéfoch z tej doby vidíme Chetitov – národ, ktorý dlho strážil tajomstvo hutníctva železa – v gotických heninách a zobákových topánkach!

Zakreslime na časovú os všetky dejinné obdobia s marsickou fyziognómiou: hunský vpád v 4. storočí; vikingské nájazdy a maďarský vpád v 9. storočí; mongolské vpády v 13. a 14. storočí. Opakujú sa pravidelne každých 500 rokov. Babylonskí kňazi o tomto rytme vedeli a pripisovali ho tomu, že Nergal (boh planéty Mars), strašný démon moru, ktorého uspokojí iba smrť, sa dočasne zmocňuje vlády nad svetom.

V cykle „O poslaní národných duší“ sa Rudolf Steiner zmieňuje o tom, ako je pôsobenie bytostí 5. anjelského chóru (*dynameis* čiže sféry Marsu) pozemsky zakotvené v srdci Ázie. Odtiaľ, z ázijských stepí, vyrážali pravidelne každých 500 rokov nájazdy kočovníkov, ktoré sa stávali rozbuškou lavínového

sťahovania národov a všeobecného spustošenia. V storočiach pred Kristom to boli v 2. storočí Siung-nu; v 7. storočí Kimmerčania; v 12. storočí morské národy; v 17. storočí Hyksósovia; v 22. storočí Gutejci.

Sú to ideologické okuliare, ktoré robia dejepiscov slepých voči tomuto rytmu. Celosvetový a dlhotrvajúci charakter tohoto rytmu sa dá zdokumentovať pomocou exaktných metód inferenčnej matematickej štatistiky. Vezmime si napríklad labilitu (krátkodobosť) egyptských dynastií ako exaktnú mieru politickej nestability a chaosu v krajine. Zistíme, že sa vystupňovala každých 500 rokov: okolo roku 2650, 2150, 1650, 1150, 650 pr. Kr. Egyptské dejiny ovláda 500-ročný rytmus, ktorý je štatisticky vysoko významný ($p < 0.00002$) a je totožný s prastarým rytmom archanjela Samaela. Tzv. „prechodné obdobia“ v dejinách Egypta sú totožné so samaelskými obdobiami. Každých 500 rokov sa rozpadla centrálna faraónska moc.

Učebnice to zvyknú pripísať zakaždým nejakej inej príčine miestnej povahy (napríklad nízkym záplavám Nílu). Synchronný 500-ročný rytmus platí však aj pre čínske dynastie: rozpadali sa súčasne s prechodnými obdobiami v Egypte. Wheelerov pokus dať tieto obdobia chaosu do súvislosti s globálnym počasím sa nepotvrdil, pretože studené-suché obdobia nekorelujú s chaotickými obdobiami.

Musíme sa rozpomenúť na antickú myšlienku o *ékpyrósis*, svetovom požari. Efezský zasvätenec Hérakleitos ju už istotne poznal a veľmi populárna sa stala v časoch rímskej ríše. Každý platónsky rok, keď sa hviezdy dostanú opäť na to isté miesto, sa svet rozplynie v ohni. Je to zároveň koniec sveta i jeho očista a obnovenie. Stoici odhadovali dĺžku tohoto cyklu na desaťtisíce či státisíce rokov, indickí mudrci na milióny a miliardy. Môžeme povedať, že menší svetový požiar vzbĺkne aj každý platónsky týždeň, raz za 500 rokov.

Stoická *ékpyrósis* a tzv. „koniec sveta“ nie sú žiadna bájka, ale holá skutočnosť. Pre ľudí žijúcich v takom období končí svet, aký dovtedy poznali. Stará, Stredná aj Nová ríša Egypta zanikli v marsickom období; marsickým 4. storočím zaniká Rímska ríša a končí starovek; 14. storočím končí stredovek. Periodizácie dejín všeobecne sú založené na samaelskom rytme.

Pre materialistickú vedu zostane pozadie toho všetkého večným rébusom, lebo vychádza z toho, že človek je stále rovnaký, a hybné sily dejinných zmien tak môžu ležať len vonku v geografických alebo poveternostných podmienkach. V skutočnosti sa éterická atmosféra Zeme pravidelne naplňa tepelným éterom, ktorý prostredníctvom krvného železa rozohŕňuje krv v našich žilách, a ľudský temperament sa stáva cholerickejší. Maliari 14. storočia znázornili červeným pozadím, ako duchovná obloha Zeme horí; namaľovali svetový požiar, ktorý periodicky vzbĺkne každý platónsky utorok.

V roku 747 pr. Kr. za kráľa Nabonassara začali babylonskí a egyptskí kňazi počítať novú éru – vek Barana. Odrátajme 37 x 72 rokov, za ktoré sa jarný bod v precesnom pohybe posunul o 37 oblúkových stupňov až na 25° Rýb, ktorého vládcom je Mars. Dostaneme 1917-1989.

72 rokov komunizmu bolo posledným marsickým obdobím v dejinách. Rudá zástava revolúcie bola symbolom radikálnych rovnostárskych hnutí už za husitov, mazdakovcov, donatistov a iných antických „komunistov“. V sovietskom socialistickom bloku sa až do neuveriteľných detailov zopakovalo spoločenské zriadenie starovekej Sparty: až po zákaz vycestovať, vlastníť zlato a valuty; spartakiády a všeobecnú vojenskú službu; tajnú políciu a kultúrnych politrukov; kolektívne stravovanie a rozkrádanie spoločného vlastníctva; rozbíjanie rodiny a štátnu výchovu detí.

Keď v 4. storočí vpadol do Európy Hun Attila, vedelo sa, že je stelesnením arcidémona 5. anjelského chóru, ktorý sa v kresťanskej tradícii nazýva Satan, a portrétovali ho na minciach so špicatými ušami, briadkou a rožkami. V 20. storočí zapôsobila tá istá mocnosť o to horšie, že zostala pre nás celkom podvedomá. Červené kútiky revolučných tradícií boli svätyňky padlých marsických bytostí. Ideologická nenávisť a organizované násilie dosiahli v 20. storočí vrchol.

Ako sme sa len vystatovali, že sme už staré povery o bohoch nechali za sebou! Lenže starý Sutech-Nergal-Mars nás znova dobehol. Jemu totiž nezáleží na tom, či na perách slovne vyznávame frázy o ateizme, ale na tom, čo fakticky robíme.

Emil Páleš

Páleš, E.: Angelologie dějin. Synchronicita a periodicita v dějinách. Pripravované rozšírené druhé vydanie v češtine. Sophia, Bratislava, 2004.

Páleš E., Mikulecký M.: 500-year Periodicity in the History of Ancient Egypt. Zasláné do: Comparative Studies in Society and History.

Steiner R.: Die Mission einzelner Volksseelen im Zusammenhang mit der germanisch-nordischen Mythologie. Rudolf Steiner Verlag, Dornach, 1982.

Wheeler R. H.: Climate, the key to understanding business cycles. Tide Press, Linden, 1980.